

НАУКОВІ КОНЦЕПЦІЇ РОЗВИТКУ ПУБЛІЧНИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ

Бублейник В.А.,

*кандидат юридичних наук,
докторант Класичного приватного університету,*

Легеза Є.О.,

*доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри публічного та приватного права
Університету митної справи та фінансів
ORCID: 0000-0001-9134-8499*

Бублейник В.А. Легеза Є.О. Наукові концепції розвитку публічних послуг в Україні.

Наукова стаття присвячена висвітленню стану наукової розробки надання публічних послуг в Україні. Висвітлюється здобутки вчених-адміністративістів підходи щодо розуміння категорій публічних та адміністративних послуг, що надаються органами публічної адміністрації.

Проаналізовано праці вчених адміністративістів, які приділили значну увагу питанням надання адміністративних послуг в різних сферах або певному суб'єктові, а саме: Бондаренко І.О. «Організаційно-правові основи надання послуг в галузі митної справи»; Булковський Т.О. «Управління якістю надання адміністративних послуг Міністерством внутрішніх справ України»; Васильєва Н.В. «Теоретико-методологічні засади формування та розвитку системи надання адміністративних послуг на регіональному рівні»; Воронятніков О.О. «Адміністративно-правовий статус державної міграційної служби України»; Горбатюк В.І. «Механізми надання адміністративних послуг у сфері управління державними фінансами»; Дембіцька С.Л. «Правові засади діяльності з надання адміністративних послуг населенню України органами місцевого самоврядування»; Костін О.Ю. «Адміністративні послуги, що надаються Державною прикордонною службою України»; Мордвін І.А. «Адміністративні послуги податкових органів України»; Петьовка В.В. «Правове регулювання надання адміністративних послуг в Україні»; Сіверін В.І. Адміністративно-правові засади надання дозвільних послуг суб'єктами публічної адміністрації; Скоромний Я.І. «Адміністративні послуги у сільському господарстві України»; Сорокіна І.С. «Районна державна адміністрація як суб'єкт надання адміністративних послуг»; Тер-Степанян О.В. «Адміністративно-правові засади надання адміністративних послуг у сфері телекомунікацій та поштового зв'язку»; Химичук К.В. «Правове регулювання надання адмі-

ністративних послуг органами юстиції України», Приймак Л.І. «Публічні послуги в діяльності державної податкової служби України: організаційно-правові засади» тощо.

Зроблено висновок, що увага як науковців, так і практиків приділяється загальним засадам надання публічних послуг в Україні (поняттю, сутності адміністративних послуг, принципам класифікації, оцінювання якості тощо); особливого розвитку набуло дослідження правових проблем діяльності органів публічної адміністрації, результатом чого є внесення низки змін та доповнень до чинного законодавства яке стосується надання публічних послуг; значна увага приділяється питанням надання публічних послуг в різних сферах або певному суб'єктові тощо.

В той же час, аналіз наукових публікацій, монографічних досліджень, практичних рекомендацій, а також результати діяльності органів публічної адміністрації з надання публічних послуг в Україні свідчать, що комплексного наукового підходу потребує дослідження особливостям надання публічних послуг в Україні.

Ключові слова: послуга, адміністративна послуга, публічна послуга, органи публічної адміністрації, положення, концепція, розуміння.

Bubleinyk V.A. Legesa E.O. Scientific concepts of development of public services in Ukraine.

The scientific article is devoted to highlighting the state of scientific development of the provision of public services in Ukraine. The achievements of administrative scientists and approaches to understanding the categories of public and administrative services provided by public administration bodies are highlighted.

The works of administrative scientists who paid considerable attention to the issue of providing administrative services in various spheres or to a specific subject were analyzed, namely: Bondarenko I.O. «Organizational and

legal foundations of service provision in the field of customs affairs»; Bulkovskii T.O. «Quality management of the provision of administrative services by the Ministry of Internal Affairs of Ukraine»; Vasylieva N.V. «Theoretical and methodological foundations of the formation and development of the system of providing administrative services at the regional level»; Voronyatnikov O.O. «Administrative and legal status of the State Migration Service of Ukraine»; Horbatiuk V.I. «Mechanisms for providing administrative services in the field of public finance management»; Dembytska S.L. «Legal principles of the provision of administrative services to the population of Ukraine by local self-government bodies»; Kostin O.Yu. «Administrative services provided by the State Border Service of Ukraine»; Mordvin I.A. «Administrative services of tax authorities of Ukraine»; V.V. Petovka «Legal regulation of the provision of administrative services in Ukraine»; Severin V.I. Administrative and legal principles of the provision of permit services by subjects of public administration; Skoromnyi Y.I. «Administrative services in agriculture of Ukraine»; Sorokina I.S. «District State Administration as a Subject of Provision of Administrative Services»; Ter-Stepanyan O.V. «Administrative and legal principles of providing administrative services in the field of telecommunications and postal communication»; Khymychuk K.V. «Legal regulation of the provision of administrative services by the justice bodies of Ukraine», Pryimak L.I. «Public services in the activity of the State Tax Service of Ukraine: organizational and legal principles», etc.

It was concluded that the attention of both scientists and practitioners is paid to the general principles of public service provision in Ukraine (the concept, essence of administrative services, principles of classification, quality assessment, etc.); the study of legal problems of public administration bodies has gained special development, the result of which is the introduction of a number of changes and additions to the current legislation that concerns the provision of public services; considerable attention is paid to the issue of providing public services in various areas or to a certain entity, etc.

At the same time, the analysis of scientific publications, monographic studies, practical recommendations, as well as the results of the activities of public administration bodies on the provision of public services in Ukraine show that a complex scientific approach is needed to study the peculiarities of the provision of public services in Ukraine.

Key words: service, administrative service, public service, public administration bodies, provision, concept, understanding.

Постановка проблеми. Найчастіше державу для громадянина уособлюють саме надавачі адміністративних послуг – чиновники та посадові особи, що видають ліцензії, довідки, сертифікати. Фактично лише в моменти стояння в чергах та відчуття своєї неспроможності громадянин замислюється над вічним питанням потреби в державі як апараті примусу, а не в апараті служіння народу. Громадяни у відносинах із владою не повинні бути прохачами, а споживачами послуг. При цьому держава в особі публічних суб'єктів орієнтується на потреби особи, так само як у приватному секторі надавачі послуг орієнтуються на потреби споживача («клієнта»), його запити та очікування [1, с. 116].

Метою даної статті Метою даного підрозділу є розкриття стану наукової розробки надання публічних послуг в Україні.

Стан опрацювання проблематики. Теоретичним підґрунтям надання адміністративних послуг розглядалися наступними вченими як: К.К. Афанасьєвим, С.О. Барановим, В.М. Бесчастним, Н.В. Васильєвою, В.Л. Грохольським, І.П. Голосніченком, І.В. Дроздовою, О.Ю. Іващенко, Ю.В. Іщенком, Р.А. Калужним, С.Ф. Константіновим, В.К. Колпаковим [2], І.Б. Коліушко, Є.О. Легезою, О.М. Острах, В.В. Столбовою, Г.М. Писаренко, О.О. Сосновиком, В.П. Тимощуком та ін. Однак комплексного наукового дослідження надання публічних послуг в Україні не проводилося.

Виклад основного матеріалу. Концепцією адміністративної реформи в Україні запропоновано таку нову функцію виконавчої влади, як надання «управлінських послуг», а «управлінські послуги» визначені як «послуги з боку органів виконавчої влади, що є необхідною умовою реалізації прав і свобод громадян – зокрема, реєстрація, ліцензування, сертифікація та ін.» [3].

На сьогоднішній день це питання виявило дещо протилежні підходи і вчені ще не виробили загальноновизнаного тлумачення поняття «управлінських послуг».

Так, В. Авер'янов, підтверджуючи правомірність і термінологічну визначеність поняття «послуги» з боку органів виконавчої влади, звертає увагу на певну недоречність характеристики цих послуг як «управлінських». Натомість акцентує увагу не на «владно-організаційному» аспекті відповідних дій (оскільки «управління» – це владно-організуючий вплив), а на тій ознаці, що вони здійснюються органами публічної (державної й самоврядної) адміністрації. Тобто найдоцільнішим є термін «адміністративні» послуги» [4, с. 38]. Вчений пропонує пояснення, що зазначена термінологічна заміна ґрунтується на визнанні того очевидного факту, що державна влада – це реалізація аж ніяк не тільки

правомочностей, що зобов'язують громадянина, але й виконання певних обов'язків держави перед громадянином, за стан чого (виконання) вона цілком відповідальна перед ним. Кількість таких обов'язків є головною ознакою справжньої демократичної держави [5, с. 126].

Зокрема, І. Коліушко і В. Тимощук вважають за доцільне використання визначення «адміністративні послуги», в тому числі і публічних послуг, звертаючи увагу, що так зване «широке» розуміння поняття управлінських послуг фактично тотожне поняттю «державні послуги», яке фактично охоплює також послуги, за надання яких органи державної влади та органи місцевого самоврядування несуть опосередковану відповідальність, хоча безпосередньо їх не надають (наприклад, медична допомога).

Звернено також увагу на те, що управлінська послуга має кінцеву форму індивідуального адміністративного акту і є результатом адміністративно-процедурної діяльності, тому є доцільним використання терміна «адміністративні послуги» [6, с. 171].

Відомий доктор юридичних наук, професор І. Голосніченко наголошує, що не всяка розпорядча діяльність, навіть спрямована на реалізацію прав і свобод громадян, є послугою. Адже вся діяльність органів виконавчої влади, їх посадових і службових осіб має призначенням забезпечувати права й свободи громадян та інших осіб [7, с. 87]. Вчений визначає управлінську послугу як створення організаційних умов для реалізації свого права громадянином або іншим суб'єктом адміністративно-правових відносин [8, с. 8].

Дослідники Центру політико-правових реформ визначають адміністративні послуги як публічні послуги, які надаються органами виконавчої влади та місцевого самоврядування, і надання яких пов'язане з реалізацією владних повноважень. Вони зазначають, що прикметник «адміністративні» вказує на суб'єкта, який надає послуги (адміністрацію) та владну (адміністративну) природу діяльності щодо надання цих послуг [9, с. 54].

Вважається, що прикметник «адміністративні» є більш вдалим і коректним, тому що, як слушно було зазначено вище, вказує на суб'єкта, який надає такі послуги, – на адміністрацію, адміністративні органи. Крім того, слід цілком погодитися з дослідниками, які вживають прикметник «адміністративні», що точно характеризує владно-публічну (адміністративну) природу діяльності щодо надання таких послуг.

Значний внесок вчених адміністративістів, які приділили значну увагу питанням надання адміністративних послуг в різних сферах або певному суб'єктові, а саме: Бондаренко І.О. «Організаційно-правові основи надання послуг

в галузі митної справи» [10]; Булковський Т.О. «Управління якістю надання адміністративних послуг Міністерством внутрішніх справ України» [11]; Васильєва Н.В. «Теоретико-методологічні засади формування та розвитку системи надання адміністративних послуг на регіональному рівні» [12]; Воронятніков О.О. «Адміністративно-правовий статус державної міграційної служби України» [13]; Горбатюк В.І. «Механізми надання адміністративних послуг у сфері управління державними фінансами» [14]; Дембіцька С.Л. «Правові засади діяльності з надання адміністративних послуг населенню України органами місцевого самоврядування» [15]; Костін О.Ю. «Адміністративні послуги, що надаються Державною прикордонною службою України» [16]; Мордвін І.А. «Адміністративні послуги податкових органів України» [17]; Петьовка В.В. «Правове регулювання надання адміністративних послуг в Україні» [18]; Сіверін В.І. «Адміністративно-правові засади надання дозвільних послуг суб'єктами публічної адміністрації» [19]; Скоромний Я.І. «Адміністративні послуги у сільському господарстві України» [20]; Сорокіна І.С. «Районна державна адміністрація як суб'єкт надання адміністративних послуг» [21]; Тер-Степанян О.В. «Адміністративно-правові засади надання адміністративних послуг у сфері телекомунікацій та поштового зв'язку» [22]; Химичук К.В. «Правове регулювання надання адміністративних послуг органами юстиції України» [23], Приймак Л.І. «Публічні послуги в діяльності державної податкової служби України: організаційно-правові засади» [24] тощо.

Так, в дослідженні Приймак Л.І. «Публічні послуги в діяльності державної податкової служби України: організаційно-правові засади» з'ясовано поняття, правова природа та види публічних послуг; проаналізовано поняття та ознаки державних послуг як різновиду публічних послуг; охарактеризовано зарубіжний досвід правового регулювання публічних послуг; висвітлено характеристика діяльності органів державної податкової служби України в сучасних умовах та класифікацію видів її забезпечення тощо.

Повністю погоджуючись з вченим, який зазначає, що в основу публічних послуг покладений публічний інтерес, під яким розуміється визначений державою та забезпечений правом інтерес соціальної спільноти, задоволення якого служить умовою та гарантією її існування і розвитку. Аналіз різноманітних визначень поняття «публічні послуги» дозволив дійти висновку щодо доцільності розгляду їх як усіх послуг, що надаються публічним сектором (державним та самоврядним) або деякими іншими суб'єктами фізичним та юридичним особам за їх зверненням, яке оформлюється відповідно до норм чин-

ного законодавства України. Вченим з'ясовано існування загальної тенденції щодо визначення ознак публічних послуг, а саме: індивідуальність, соціальна спрямованість, ініціатива особи.

Аналіз правових відносин у сфері надання публічних послуг дозволив переконатися, що починає формуватися інститут публічних послуг як комплексний інститут права, невід'ємною складовою якого, серед іншого, є адміністративне право.

В дослідженні проаналізовано стан наукових праць та чинного законодавства України. В дослідженні розглянуті різноманітні критерії класифікації, зокрема: 1) за суб'єктом надання (державні та муніципальні); 2) за юридичними наслідками (адміністративні, інформаційно-консультаційні). Відзначається, що різновиди послуг, які входять до цих класифікацій, містять характерні ознаки, що притаманні публічним послугам, зберігаючи, водночас, додаткові власні ознаки, які й виділяють їх як той чи інший різновид публічних послуг. При цьому вважається, що поняття «публічні послуги» є загальним, родовим поняттям, що й зумовило дослідження саме публічно-сервісної діяльності як загальної діяльності щодо надання послуг (державних, адміністративних, інформаційно-консультаційних та ін.) [29].

Зупинимося на характеристиці деяких тем досліджень. Доктор технічних наук Василюва Н.В. В своєму дослідженні обґрунтовано теоретико-методологічні засади та розроблені практичні рекомендації щодо формування та розвитку системи надання адміністративних послуг на регіональному рівні. Здійснено системний аналіз наукових напрацювань і розкрито категоріально-понятійний апарат теорії державного управління в контексті надання адміністративних послуг. Виділено концептуальні підходи до маркетингу надання послуг у державному управлінні. Досліджено методологічне забезпечення моніторингу оцінювання надаваних органами виконавчої влади адміністративних послуг [28]. Обґрунтовано необхідність застосування компетентнісного підходу до професіоналізації кадрів у сфері надання адміністративних послуг. Узагальнено досвід пострадянських країн з реформування системи надання АП з метою адаптування його позитивних рис в Україні [27]. Сформовані концептуальні положення систематизації механізмів формування та розвитку системи надання адміністративних послуг. З'ясована еволюція формування та розвитку системи, розкрита зміна доктрини надання адміністративних послуг. Доведена необхідність інновацізації процесу надання адміністративних послуг, зокрема на регіональному рівні. Здійснено аналіз соціологічної діагностики громадської думки

щодо оцінки якості надання адміністративних послуг на регіональному рівні. Обґрунтована необхідність застосування підходу з управління проектами в прийнятті управлінських рішень у сфері надання адміністративних послуг [25, с. 36].

Так в дисертаційному дослідженні адміністративно-правові засади надання дозвільних послуг суб'єктами публічної адміністрації вчений Сіверін В. І. розглядає теоретичні та практичні проблеми надання дозвільних послуг суб'єктами публічної адміністрації. Зокрема, досліджено поняття публічної послуги, узагальнено її розуміння в науці та практиці. Визначено поняття та ознаки дозвільної послуги та її місце серед інших публічних послуг. Проаналізовано чинне в Україні законодавство, яке регулює порядок надання дозвільних послуг, встановлено ознаки адміністративно-правових відносин у сфері надання дозвільних послуг на основі загальних ознак адміністративно-правових відносин, конкретизовано їх відповідно до специфіки цієї сфери, у якій вони виникають. На основі комплексного дослідження запропоновано класифікацію дозвільних послуг, які надаються суб'єктами публічної адміністрації, та з'ясовано сутність й особливості дозвільних процедур у сфері забезпечення окремих напрямків національної безпеки [26].

Особливу увагу приділено адміністративній відповідальності та механізму застосування адміністративних стягнень за вчинення правопорушень у сфері надання дозвільних послуг, який регулюється поряд із Кодексом України про адміністративні правопорушення іншими нормативними актами, більшість із яких є підзаконними, та мають відомчу спрямованість, що ускладнює процедуру їх реалізації. Обґрунтовано науково-теоретичні висновки та практичні пропозиції, спрямовані на удосконалення законодавства, норми якого регулюють відносини у сфері надання дозвільних послуг суб'єктами публічної адміністрації [19, с. 16].

Висновки. Таким чином, підводячи підсумок аналізу стану сучасних наукових розробок надання публічних послуг в Україні, слід констатувати наступне: увага як науковців так і практиків приділяється загальним засадам надання публічних послуг в Україні (поняттю, сутності адміністративних послуг, принципам класифікації, оцінювання якості тощо); особливого розвитку набуло дослідження правових проблем діяльності органів публічної адміністрації, результатом чого є внесення низки змін та доповнень до чинного законодавства яке стосується надання публічних послуг; значна увага приділяється питанням надання публічних послуг в різних сферах або певному суб'єктові тощо.

В той же час, аналіз наукових публікацій, мо-

нографічних досліджень, практичних рекомендацій, а також результати діяльності органів публічної адміністрації з надання публічних послуг в Україні свідчать, що комплексного наукового підходу потребує дослідження особливостям надання публічних послуг в Україні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Адміністративна процедура та адміністративні послуги. Зарубіжний досвід і пропозиції для України / Автор-упорядник В.П. Тимошук. К.: Факт, 2003. 496 с.
2. Колпаков В.К. Адміністративні послуги в українському праві Адміністративне право в сучасному вимірі. К., 2010. С. 56–62.
3. Концепція адміністративної реформи в Україні. К.: Державна комісія з проведення в Україні адміністративної реформи, 1998. 62 с.
4. Державне управління: проблеми адміністративно-правової теорії та практики / За заг. ред. В.Б. Авер'янова. К.: Факт, 2003. 384 с.
5. Авер'янов В. До питання про поняття так званих "управлінських послуг". *Право України*. 2002. № 6. С. 125–127.
6. Коліушко І., Тимошук В. Адміністративні послуги з боку органів виконавчої влади (глава 4, розд. 4) / Виконавча влада і адміністративне право / За заг. ред. В.Б. Авер'янова. К.: Ін-Юре, 2002. 668 с.
7. Голосніченко І. Правове регулювання надання державних управлінських послуг та вирішення адміністративних спорів. *Право України*. 2003. № 10. С. 86–89.
8. Адміністративне право України: основні поняття: Навч. посібник / За заг. ред. д-ра. юрид. наук, проф. І.П. Голосніченка. К.: ГАН, 2005. 232 с.
9. Реформування основних адміністративно-правових інститутів: проблеми теорії і практики: Матер. семінару. – Центр політико-правових реформ, 28 листопада 2003 р. К., 58 с.
10. Бондаренко І. О. Організаційно-правові основи надання послуг в галузі митної справи : Автореф. дис... канд. юрид. наук ; Нац. акад. держ. податк. служби України. Ірпінь, 2006. 19 с.
11. Булковський Т. О. Управління якістю надання адміністративних послуг Міністерством внутрішніх справ України : *автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр.* : 25.00.02 ; Акад. муніцип. упр. К., 2013. 20 с.
12. Васильєва Н.В. Теоретико-методологічні засади формування та розвитку системи надання адміністративних послуг на регіональному рівні : *автореф. дис. на здоб. д.держ.у.* : 25.00.02. К., 2014. – 38 с.
13. Воронятніков О.О. Адміністративно-правовий статус державної міграційної служби України : *автореф. дис. ... канд. юрид. наук* : 12.00.07 ДВНЗ «Запоріж. нац. ун-т» МОНМС України. Запоріжжя, 2012. 17 с.
14. Горбатюк В.І. Механізми надання адміністративних послуг у сфері управління державними фінансами : *автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр.* : 25.00.02 ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. Київ, 2014. 20 с.
15. Дембіцька С.Л. Правові засади діяльності з надання адміністративних послуг населенню України органами місцевого самоврядування : *автореф. дис. ... канд. юрид. наук* : 12.00.07; Львів. держ. ун-т внутр. справ. Л., 2010. 16 с.
16. Костін О.Ю. Адміністративні послуги, що надаються Державною прикордонною службою України : *автореф. дис. ... канд. юрид. наук* : 12.00.07; МОНМС України, Нац. авіац. ун-т. К., 2013. 20 с.
17. Мордвін І.А. Адміністративні послуги податкових органів України : *автореф. дис. ... канд. юрид. наук* : 12.00.07 ; Нац. авіац. ун-т. К., 2013. 20 с.
18. Петьовка В.В. Правове регулювання надання адміністративних послуг в Україні : *автореф. дис. ... канд. юрид. наук* : 12.00.07 .; ВР України, Ін-т законодавства ВР України. Київ, 2014. – 20 с.
19. Сіверін В.І. Адміністративно-правові засади надання дозвільних послуг суб'єктами публічної адміністрації. : *автореф. дис. ... канд. юрид. наук* : 12.00.07; ХНУВС., 2010. 18 с.
20. Скоромний Я.І. Адміністративні послуги у сільському господарстві України : *автореф. дис. ... канд. юрид. наук* : 12.00.07; КМ України, Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. Київ, 2015. 21 с.
21. Сорокіна І.С. Районна державна адміністрація як суб'єкт надання адміністративних послуг : *автореф. дис. ... канд. юрид. наук* : 12.00.07; Нац. авіац. ун-т. Київ, 2014. 20 с.
22. Тер-Степанян О.В. Адміністративно-правові засади надання адміністративних послуг у сфері телекомунікацій та поштового зв'язку : *автореф. дис. ... канд. юрид. наук* : 12.00.07; ДВНЗ «Запоріж. нац. ун-т». Запоріжжя, 2014. 15 с.
23. Химичук К.В. Правове регулювання надання адміністративних послуг органами юстиції України : *автореф. дис. ... канд. юрид. наук* : 12.00.07; Нац. авіац. ун-т. Київ, 2014. 19 с.

24. Приймак Л.І. Публічні послуги в діяльності державної податкової служби України: організаційно-правові засади [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 ; Кабінет Міністрів України, Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. К., 2013. 21 с.
25. Васильєва Н.В. Теоретико-методологічні засади формування та розвитку системи надання адміністративних послуг на регіональному рівні : автореф. дис. на здоб. д. держ. у. : 25.00.02. / Н.В. Васильєва. – К., 2014. – 38 с.
26. Легеца Є.О. Теорія публічних послуг : адміністративно-правова складова. Монографія. Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2016. 452 с.
27. Leheza Yevhen, Pisotska Karina, Dubenko Oleksandr, Dakhno Oleksandr, Sotskyi Artur. 2022. the essence of the principles of ukrainian law in modern jurisprudence. *revista jurídica portucalense*, december, 342–363. DOI: [https://doi.org/10.34625/issn.2183-2705\(32\)2022.ic-15](https://doi.org/10.34625/issn.2183-2705(32)2022.ic-15).
28. Leheza Yevhen, Nalyvaiko Larysa, Sachko Oleksandr, Shcherbyna Victor, Chepik-Trehubenko Olha (2022). Principles of law: Methodological approaches to understanding in the context of modern globalization transformations. *Ius Humani Revista De Derecho*, 11(2), 55–79. <https://doi.org/https://doi.org/10.31207/ih.v11i2.312>.
29. Zadyraka Nataliia. Leheza Yevhen. Bykovskiy Mykola, Zheliezniak Yevhenii, Leheza Yulia. 2023. Correlation of Legal Concepts of Administrative Procedure and Administrative Liability in the Sphere of Urban Planning. *Jurnal cita hukum indonesian law journal*. Vol. 11 No. 1, pp. 33–44. DOI: <https://doi.org/10.15408/jch.v11i1.31784>.